

Izhaja vsaki dan: vsi
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.
Pecniške številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini. Novemestu itd.
Oglašanje in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure: od 2. pop. do 4. svečer. — Cene oglasov 16 st. na vrsto petit; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON št. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina — za vsa leta 34 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolnjenega naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 17.
Poštne-hranilnični račun št. 652.841.

Brzobjavne vesti.

Inauguracija novega rektorja na graškem vseučilišču.

GRADEC 4. Danes se je v auli vseučilišča na slovesen način vršila inauguracija novega rektorja Holla. Navzoči so bili namestniški svetovalec dr. Netolitzka kakor zastopnik namestnikov, več članov deželnega zbora, župan dr. Graf in množestveno občinstvo.

Pogajanja zaradi podržavljenja severne železnice.

DUNAJ 4. Danes predpoludne so v ministerstvu za železnice pričela pod predsedstvom voditelja ministerstva za železnice, sekcijakega načelnika Wrbe, pogajanja zaradi podržavljenja severne železnice. Rasprav se je udeležilo več viših dostojanstvenikov železniškega in finančnega ministerstva, od strani severne železnice markiz Pallavicini, generalni ravnatelj Jeiteles in drugi visoki dostojanstveniki. V ponedeljek se bodo pogajanja nadaljevala.

Poziv dunajskih socijalnih demokratov.

DUNAJ 4. »Arbeiter Zeitung« je priobčila proglas, v katerem pozivlja vse socijaliste, da se jutri zjutraj ob 10. in pol uri zberejo na Ringu, med Bellario in vseučiliščem, da demonstrirajo v prid splošne volilne pravice.

Dijaške demonstracije na Dunaju.

DUNAJ 4. Danes predpoludne so se v vseučiliščni auli vršile dijaške demonstracije. Najprej so nemško-avstrijski delavci demonstrirali proti rektorju radi imenovanja profesorja Dvořaka. Nato so italijanski dijaški demonstrirali povodom obletnice dogodkov v Incostu. Italijane so nemški dijaški potisnili iz vseučilišča. Pred vseučiliščem je prišlo med dijaški do pretepa, pri čemer je bilo več dijakov ranjenih.

Srbija.

BELIGRAD 4. Lsti poročajo, da namerava vlada upokojiti neke višje častnike, ki so se udeležili zarote dne 11. julija 1903.

angleški odposlanec v Tokiju — poslanik.

LONDON 4. Uradno je objavljeno, da je bil angleški odposlanec v Tokiju, Sir Claude McDonald, povzdignjen ravno tamkaj za poslanika.

Grški kralj v Parizu.

PARIZ 4. Grški kralj Jurij je včeraj ob 4. uri pop. došel samkaj. Na kolodvoru so kralja pričakovali priče Nikolaj in njegova soproga, zastopnika predsednika Loubeta in ministerskega predsednika Rouvierja ter člani grškega odposlanstva.

Dogodki na Ruskem.

Nemiri.

PETROGRAD 4. (Petrogr. brz. agent.) Glasom brzobjavke iz Tomska so danes tamkaj prišle teroristične stranke napadli šoh liberalcev. Ti so ubežali v poslopje železniške uprave. Na obeh straneh se je streljalo. Ko je bilo zvečer to poslopje zažgano, je dobil en batalijon ukaz za napad, pri čemer je bilo mnogo oseb ranjenih.

V Batumi je prišlo danes do spopadov med manifestanti in vojaštvom, pri čemer je bilo mnogo oseb ubitih in ranjenih.

Kakor poročajo iz Saratova, je guverner danes objavil, da uduši vse nemire in ropanja z oboroženo silo. V zvezi tej objavi je bilo več govorov polnih ostrih napadov proti carju. Na to so bila oplenjena stanovanja in prodajalnice Židov. Proti četam je bila vržena bomba, streljalo se je tudi nanje z revolverji. Vojski se na streljanje odgovorili, valed česar je bilo več oseb ranjenih. Iz raznih mest poročajo o izgredih proti Židom.

PETROGRAD 4. (Petrogr. brz. agent.) Iz pokrajina prihajajo mirneje poročila.

PETROGRAD 4. (Petrogr. brz. agent.) V Rostovu ob Donu, kjer so nemiri provzro-

žili na milijone škoda, je železniški promet zopet odprt.

V Rigi se je včeraj vršila splošna manifestacija, katere se je udeležilo 150.000 oseb. Z 34 tribun so govorniki imeli govore, o važnosti manifesta, na sedmih jezikih. Čete so bile pozdravljene s klice: »Živela armada«. V Novorossijskem je zopet odprt železniški promet.

BEROLIN 4. Glasom poročil iz Odesa so izgred nižjega ljudstva trajali še včeraj. Oplenjenih je bilo mnogo židovskih prodajalnic in večih trgovin v centralnih ulicah. Več tovarna pred mestom je izgorelo. Bolnišnice so prenapolnjene z ranjenimi. Blo je tudi več oseb ubitih. Konsulate in hotele stražijo čete. Tudi iz Kišeneva, Nikolajeva, Sebastopola, Rostova in Elisabetgrada poročajo o velikih izgredih nižjega ljudstva, ki so bili v prvi vrsti naperjeni proti židovskim trgovinam in hišam.

VARŠAVA 4. Glasom vesti iz Odesa je bila tamkaj vržena bomba proti brzobjavnemu uradu. 12 brzobjavnih uradnikov je bilo ubitih, mnogo pa težko ranjenih.

BEROLIN 4. Iz Libave poročajo: Strajkovci so včeraj nasilno zaprli vse pisarne v pristanišču. Promet v luki je popolnoma ustavljen.

Utiš proglašena ruske ustave v Carigradu.

CARIGRAD 4. Dogodki v Rusiji in podelitev ustave, o kateri ne smejo tukajšnji listi absolutno ničesar objaviti, so v Jildizu napravili velik utiš, ker se je bati, da bo to vplivalo na Turčijo.

Novi vihi prokurator sv. sinoda.

PETROGRAD 4. (Petrogr. brzobjavna agent.) Knez Obolenskij, člen državnega sveta, je bil imenovan višim prokuratorjem sv. Sinoda, poveljnik kazanskega vojskega okraja, general Kosič je pa pozvan v državni svet.

Ukaz za pomiloščenje.

PETROGRAD 4. (Petrogr. brz. agent.) Carski ukaz za pomiloščenje navaja gotove kategorije političnih obsojencev, ki bodo popolnoma pomiloščeni. Drugim osebam, ki so obsojene v težke kazni, so kazni znižane, za politične pregreške pa popolnoma odpuščene.

PETROGRAD 4. »Novoje Vremja« piše o amnestiji: Od leta 1825 do 30. oktobra 1905 je trajal boj za ustavno svobodo. Del bojevnikov, ki so se sami žrtvovali, je mrtvih; njihov spomin časti danes domovina povsem na tiho. Drugi med č še v kazematah in rudnikih ter v prognanstvu; tem je treba pomagati. Zato pozdravljamo ukaz za pomiloščenje. Površen pogled na navedene kategorije kazenskega zakona kaže o velikem obsegu amnestije.

PETROGRAD 4. (Petrogr. brz. agent.) Ukaz za pomiloščenje obsega tudi vse zločine, izvršene do 30. oktobra proti osebi carjevi in členom carske hiše, ter čine političnih zločincev, ki so člani tajnih družb, ustanovljenih v revolucionarne svrhe.

Obletnica carjevega zasedenja na prestol.

PETROGRAD 4. Povodom obletnice carjevega zasedenja na prestol je mesto v zastavah in slovesno razsvetljeno. Lekarni so odprte, električni tovarne funkcionirajo. Železniški promet v Moskvo je zopet odprt, proti nemški meji pa še ne.

Varšava.

VARŠAVA 4. Včeraj sta bili tukaj ranjeni samo dve osebi. Utištelji na mestnih šolah so sklenili odslej poučevati na poljskem jeziku. Železniški uradniki so na nekem shodu sklenili, da bodo toliko časa štrajkali, dokler bodo izpolnjene vse želje ljudstva.

Zahteve Fincev.

PARIZ 4. Finci, ki bivajo tukaj menijo, da bo petrograjska vlada prijeljena povrniti velikemu vojvodstvu finskemu staro avtonomijo, ki je bilo v veljavi do carja Aleksandra III. in katera je bila odpravljena

pod sedanjim carjem. V tem slučaju ostane finska združena z Rusijo, in to tem bolj, ker bi 2 in pol milijona težko zamoglo ustnoviti lastno državo. Malo Fincev je za republiko in Švedi velike vojvodine Finske se ne morejo nadejati, da bi se Finska združila s Švedsko, ker so proti temu sami Finci.

Zahtevam železničarjev se je ugodilo.

PETROGRAD 4. Grof Witte je vprejel včeraj tri člene centralnega odbora štrajkovcev ter predsednika kongresa železniških delegatov ter jih je pooblastil, naj brzobjavno sporoče vsem železniškim odborom, da se je njih zahtevam ugodilo. Danes se je vršilo posvetovanje železniških uslužbencev glede ponehanja štrajka. Pošta je danes ob 1. uri popoldne dostavila naročnikom njihove časopise.

Predstoječa demisijska Trepova.

PARIZ 4. V pariških političnih krogih hočejo vedeti, da Trepov kmalo odstopi. Tudi odstop velikega kneza Aleksandra Mihajloviča kakor načelnika trgovinske mornarice se smatra za znak nove ere v Rusiji. Veliki knez Aleksander je avak carjev, na katerega je močno uplival. Temu velikemu knezu se, kakor znano pripisuje glavna krivda, da se je unela rusko-japonska vojna. Sedaj je veliki knez padel. Veliki knez Vladimir je danes nasprotnik Trepova in hoče ponoviti svojo demisijsko, ako ostane Trepov še v službi.

Izgredi v Kijevu.

KIJEV 4. Plenenje v židovskih prodajalnicah in hišah se je včeraj nadaljevalo. Vojsštvo je streljalo v židovske hiše, kjer so se prebivalci z orožjem branili proti pleniteljem. Število mrtvih in ranjenih je veliko. Prodajalnice so bile zaprte. Časopisi niso izšli. Promet na ulicah je zastajal. Ravnatelj državne banke Afanasijev je brzobjavil v Petrograd, da ob popolnoma pasivenem vedašju vojaštva odklanja vsako odgovornost za državno banko.

VIJEV 4. Včeraj, na četrti dan izgrediv proti Židom je tukajšnji načelnik štaba general Mavrin ukazal zapreti 190 plenilcev, nakar je plenenje ponehalo. V opustošenih ulicah so bile nastavljene patrulje.

Iz Hrvatske.

ZAGREB, 3. novembra 1905.

Po umirovljenju zagrebškega velikega župana smo dolgo čakali na imenovanje naslednika na to mesto. In po dolgem čakanju smo dobili plemenitega Marc Avreta Fodroczyja od Fedrova in Borkovca. Poznali smo že davno tega človeka kakor kandidata za veliko župansko stolico zagrebško, ali nismo slutili, kake državniške »spodobnosti« se skrivajo v tem genialnem birokratu. In on je imel te dni svoj prvi nastop, svoje poskusno predavanje, ko je bil povodom jesenske skupščine županije zagrebške svečano instaliran za velikega župana. Ali ta njegov prvi nastop, njegov programni govor, pokazal nam je sliko njegovo v čudni luči. Iz njegovih besed vidimo jasno, da je ta človek, — da si živi v naprednem dvajsetem stolletju — se svojimi besedami in mislimi menda zaostal nekje v srednjem veku, ko so plemeniti (ki jih on z dušo in telesom jemlje v zaščito) grabili in paševali po svoji volji. Fodroczy se je postavil v pozor pa še; on da ne trpi v svoji županiji »politike«, pak da bo ljudi, ki tirajo to politiko, preganjal z vsemi sredstvi. Opozicija je zanj divjaška sodrka, ki ne zasluži drugega, nego... puško! Lep dar to! — Nadalje noče Fodroczy nič čuti o kaki socijalni demokraciji, ker ta da je — pravi on — najnevarnejši sovražnik privilegiranim vlastelinom. A on bo skrbel, da bo tem poslednjim dajal vso pomoč in zaščito proti »demagoškim napadom« socijalne demokracije. Ideje o svobodni imenuje on »neumne ideje«, a zahteve naroda po svojem pravu so zanj bestialni in-

stinkti. Našemu kmečkemu stanu daja slabo spridevalo, ko ga imenuje nezrelega za politiko. Sploh je bil njegov programni govor tako pola nevednosti in neprimernosti za sedanje čase, da je prava sreča, da tega govora ni čital vnanji svet. Kajti ta svet bi dobil čudne pojme o sodobnosti in kulturnosti županije, kateri more biti velikim županom človek Fodroczyjevega kova.

Ta govor Fodroczyjev je ostro kritiziralo naše javno mnenje. Seveda je ta glas javnega mnenja prišel v navskrižje z rudečim svinčnikom državnega pravdnika, a moč tega državnega pravdnika je v naši tužni domovini naravnost neomejena. In zato nam je tem ljubša blamaža, ki jo je doživel to naše državno pravdišvo. Isto je bilo namreč zaplenilo neki zanimivi članek grofa Apponyia v »Obzoru«, a c. kr. sodni stol ni hotel priznati opravičenosti in utemeljenosti te zaplene, pa je še tisti dan izšlo drugo izdanje »Obzora« z nezaplenjenim člankom grofa Apponyia, v katerem članku ta uvaževani madjarski politik jasno in markantno dokazuje, da je dunajska kamarila jedini vzrok vsemu našemu zlu. Članek je vzbudil mnogo interesa in ga prinašajo skoro vse naše novine ter se obširno bavijo z njega vsebino. In dobro in umestno bi bilo, ako bi ga tudi »Edinost« priobčila svojim čitateljem. Madjarini so seveda hudo zadeti s tem člankom in njihov duševni vodja Tomašić hoče nekaj odgovorjati nanj v svojem dnevnem listu. Tomašić se je razkoračil, pak nazivlje na eni strani svojega vrhnega protektorja Khuena, tega največjega onesrečevalca Hrvatske, človeka kristalnega z načaja, na drugi pa grmi madjarskemu jeziku na železnih — on, ki je svojimi 40 kolegi leta in leta imel prilike, da protestira proti nezakonitemu zavladačevanju madjarskega jezika na naš teritorij, pa je vendar molčal. Ali razmere so se spremenile. Treba potegniti na obraz drugo krinko, ker stara ne velja več. Ali nič ne pomaga, poznamo ga predobro, da bi le za trenotek mogli verovati v patrijotizem, iskrenost in nesebičnost njegovega dela.

Juri se bo vršila volitev v Perušću, o kateri sem vam pisal že zadnjič. A ker se dne 10. t. m. snide hrvatski sabor v daljše zasedanje in morajo biti do tega dne izvršene vse naknadne ali dopolnilne volitve, zato bosta dne 9. t. m. tudi dopolni volitvi v Koprivnici in Vukovaru. Po zakonu bi se morale volitve razpisati vsaj 10 dni pred odprtjem sabora. Ker sta pa omenjeni volitvi razpisani samo en dan prej, je s tem storjeno zopet novo kršenje zakona. Nu, kršenje zakona ne tangirajo naših oblaststev, za to se oni ne brigajo.

V Koprivnici je bila že popred sprožena kandidatura neustrašivega borilca, dra Franka Potočnjaka. Kdo mu to protikandidat od strani Madjaronov, t ga se še ne ve. A tudi »čisti« pripravljajo nekaj proti njemu, kakor da hočejo oni uprizoriti v Koprivnici nekaj tacega, kar je uprizoril Stjepan Radić v Petrinji. A komu postrežejo s tem?! Samo madjaronom. Kajti, ako bo imel Potočnjak poleg madjarskega še »čistega« protikandidata, potem je izvolitev madjarona popolnoma gotova, dočim bi bil v nasprotnem slučaju gotovo izvoljen Potočnjak. A koliko bi ta borilec koristil naši maloštevilni saborski opoziciji, tega ne treba še le omenjati. V Vukovaru kandidira od strani Madjaronov nekdanji podban Oton pl. Krajčević. Ta je sedaj zastopnik brodskega okraja, tod vili sam, da so tam nezadovoljni in da je malo nade, da bi bil izvoljen v broskem okraju tudi na bodočih volitvah. Zato bi hotel biti sedaj izvoljen v Vukovaru in bi potem odložil brodske mandat. V Vukovaru kandidira od strani združene opozicije slavonske vukovarski rodoljub in odvetnik dr. Ivan Paleček. Nu, težko da bi bil izvoljen, ker so v Vukovaru preveč mrtvi za narodno stvar. Vendar združijo dr. Paleček, ker je tudi pri Srbih priljubljen, znatno število glasov, a tudi

s tem bomo zadovoljni, ker to bo najbolji dokaz našemu banu, da »ves Srijem« ni žnjim.

Koroški Slovenci in njihovi voditelji.

(Dopis.)

Zanimiva in navdušena poročila pa bi bila priporočati tudi še iz drugega velevažnega razloga. Državnoborske volitve so tako rekoč že pred durmi. Lahko se zgodi, da bo državni zbor razpuščen in da zadenejo državnborske volitve koroške Slovence in njihove voditelje — nepripravljene. Naloga »Mira« bi torej obstajala v tem, da bi že zdaj pripravil svoje čitatelje za bodoče, od nasprotnikov s podvojenimi agitatoričnimi močmi priskrbljene državnborske volitve. Politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem naj že zdaj preskrbi kandidate za volilne okraje. Celovski gospodje in voditelji koroških Slovencev, ali toliko zaupate koroškim slovenskim volilem, da bodo volili takega moža, katerega ne poznajo niti po njegovem delovanju in nastopu in kateri se še nikdar ni pokazal v javnosti dobrega in spretnega govornika?! Mislite-li, da bi zadostovalo našim omahljivim, včasih tudi zabitim volilem, da bi se njihov kandidat pokazal samo par tednov pred volitvijo na volilnem shodu in tam v kratkih potezih podal načrt svojega bodočega delovanja v državnem zboru?!

Če mislite kaj takega potem se pač grozno motite. Naše ljudstvo se mora trdno prepričati o zmoglosti, o političnem delovanju in naziranju svojega kandidata in le tedaj bodo volitve vpešne za koroške Slovence, če bo agitacija pravočasno in na vseh črtah dosti razvita in če bo slehena slovenski volilec prepričan o delavnosti in kremeniti zasledjenosti priporočenega mu kandidata. Z ozirom na dejstvo, da nasprotniki agitirajo z vsemi svojimi močmi in da na prihodnjih volitvah spravijo vsakega še tako trdnoraznega volilca na volilišče sta tem boj potrebna pozornost in vztrajno, pravočasno pričetno delo na strani voditeljev koroških Slovencev.

Politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem naj skrbi že zdaj, da se določijo kandidatje za prihodnje volitve čim prej in da se izbrani kandidatje že zdaj začne živahno gibati in prirejati shode, tako, da se bo dajalo ljudstvu dosti prilike za spoznavanje lastnosti svojih bodoših voditeljev.

»Mir« pa naj z lepimi in navdušenimi novicami in članki agituje in opozarja svoje naročnike in čitatelje na podlo delovanje nasprotnikov nasproti Slovincem. Le z zanimivo tvarino pripravi in oboroži svojo stranko s zmagonosnim orožjem za kruti boj, ki ga bodo bili v bližnjem času. Ta kruti boj bo gotovo epohalnega pomena za razvitek koroških Slovencev in ne bilo bi odveč, če bi si naši voditelji stavili trden program: »Na bodočih državnborskih volitvah moramo zmagati vsaj v enem volilnem okraju!«

Če se nam to ne posreči, se pač težko otresemo težkih spov, v katerih stokamo že toliko let in valed katerih bomo še trpeli zanaprej neopisne krivice, ako si naši voditelji ne bodo avesti visoke, a trudapolne naloge, ki smo jim jo zaupali s tem, da smo jih izbrali kakor svoje voditelje.

Slovenski kmet
iz Koroške.

Kranjski deželni zbor.

Tretja seja, dne 4. novembra 1905.

Deželni glavar je otvoril sejo ob 10. uri in četrt dopoldne.

Nato je nadaljevala razprava o nujnih predlogih za splošno in enako volilno pravico. Utemeljeval je svoj predlog posl. Hribar, ki je rekel, da včerajšaja in današnja seja pomenjati važen korak naprej v vprašanju splošne in enake volilne pravice. V tem vprašanju ima tudi narodno-napredna stranka veliko soudeležbo, ker je vedno stala v prvem mestu, kadar je šlo za razširjenje volilne pravice. Že leta 1905, ko se je o splošni volilni pravici komaj začelo govoriti, je narodno-napredna stranka na shodu sprejela v besedilu načelo splošne volilne pravice.

Za Hribarjem je govoril grof Barbo v imenu veleposestva proti splošni in enaki volilni pravici. Nato sta govorila še Krek in

dr. Tavčar, dr. Žitnik. Koncem seje je govoril še prof. Barbo.

Prihodnja seja bo v torek dne 10. t. m.

Liberalci in konservativci v Rusiji.

I.

Blo bi odveč, ako bi govorili vedno eno in isto, ako bi bili slovancofobi manje originalni v kovanju laži. Ali, ker je njihovo hujkanje vedno intenzivnejše, a nam Slovanom izven Rusije in drugih slovanskih držav ni vseeno, kaksi so odnosi naših svobodnih bratov, nas kliče dolžnost, da budno pazimo, da ne oslabi naše zaupanje v možnost bratške pomoči. Mi se moramo v prvi vrsti zanašati na svoje sile, ali zaupanjem moramo gledati v močnejega brata, ki nam pomaga že s tem, ako se more se svojo močjo postavljati po robu tujinski politiki, ki seza po glavi vseh Slovanov.

Mi vidimo v sedanjih nemirih v Rusiji pretežni vpliv te vnanje politike, ki jo občutimo tudi v svoji hiši, pa radi tega gledamo tudi na rusko revolucijo z drugimi očmi, nego li gledajo oni, ki so zadodeni z mržnjo proti Rusiji in z nado po nepoštenam dobitku.

Že Bismarck je rekel: dotakni s prtom le enega Žida, pa se razburi ves svet. A kaj se zgodi šele, ako udariš po glavi — milijone Židov!!

Zapomnimo si torej: Židje in oni, ki jim Židje služijo, trebao propasti Rusije, oziroma skrženo in izseemoglo Slovanstvo. To je glavna zahteva. A da se doseže to, trebao borbo, ki bi jo priporočal Machiavelli, ako bi na nesrečo živel v današnjih dneh in da je — Žid. Vsakako pa ne smemo raskim revolucijonarem oporekati tega, da so silno sistematični. Oni so hoteli poprej konstitucijo, pak ko so to dobili, zahtevajo amnestijo za politične zločince. In ker so dobili tudi to, zahtevajo abdikacijo Romanovičev in — republiko! Prej jim konstitucija ni bila popolna. A ko so jo dobili popolno, jim zopet ni dovolj sigurne, amnestije pa jim bo — nepravilna. Zastonj je dokazovati, kar umejo tudi oni sami, da se namreč preko noči ne da izvesti v delo, kar se je ravnokar še le očitalo. Da, revolucijonari pravijo še: Kdo jamči, da bo ruski car mogel držati svojo pošteno besedo?! Vsakako ne izdajsko vedenje Nerusov in zavedenih najvnežev, ker je najelementarnejše pravilo za vsakogar, tako tudi za vlade, da se brani, kadar je napaden. Glede amnestije mora umeti tudi dete, da ne more biti popolnoma osvobodeni oni, ki je kakor zavraten zločinec pobijal ljudi, ki so vršili svojo službo, istotako kakor oni, ki je samo klical: dajte narod u svobodo!

Ali, kakor je bilo dobro rečeno v tem listu: po razglasenju konstitucije se je revolucija pokazala v pravi luči, v svoji nagoti. To je logično moralo slediti, ker je borba privela revolucijo do pred lica carja in ker je sanjo končno prišel zadnji čas, da ga zruši — ona je morala pokazati svoje boudalo. Danes ne morejo več govoriti: pop Gapon je šel mirno z golokrim in dobrim narodom, da prosí carja za pravo in pravico. Ne, Židje in njihovi gospodarji so prisiljeni, da danes odkrito priznavajo: »Mi hočemo a narhijo! V drugih državah nismo dovolj močai, ali v Rusiji hočemo zagospodariti! A ker gre to na račun Evrope, se nadeamo pomoči od nje tudi nadalje, kakor smo jo prejimali tudi do sedaj. Doli s carjem!«

Ali v tem se je car še le dvignil. Dolej se je le branil, odalej pa zaplovi on prvi polnini takom — evolucije!

Drobne politične vesti.

Španski kralj je v petek odpotoval iz Madrida v Berlin, kamor dospel v ponedeljek ter ostane v Berlinu ves prihodnji teden. Dne 12. t. m. odpotuje kralj iz Berlina na Dunaj, odtodi se pa poda v Moskovo. — Kakor javljajo z Dunaja, se kralj na svojem povratku na Špansko ustavi nekoliko dni tudi v Parizu, vendar ne bo ta obisk imel nikakega oficijelnega značaja.

V sprejem novega reškega guvernerja. Z Reke poročajo, da je včeraj dopoldne dospel tjakaj novi guverner, grof Pavel Szapary. Na kolodvoru so ga pričakovali državni uradniki, vojaške oblasti in duhovščina. Močnik Madjarov, bivajočih na Reki, je pa pred kolodvorom

vaprejala novega guvernerja z žvižganjem in s klici »Eljen Košut«. To žvižganje se je ponavljalo na Coraiji Dejak. Mestni svet in reško meščanstvo se nista udeležila vsprejema.

Trepov ostane. Kakor javljajo iz Petrograda, ostane Trepov začasno še v službi, dokler ne nastopijo popolnoma redni odnosi. Govori se, da je Witte izbral za ministra notranjih stvari dosedanega guvernerja v Tveru, kneza Urusova.

Japonski vojni ujetniki se vračajo v domovino. »N. Fr. Presse« poroča iz Berlina, da pričakujejo tamkaj 1800 japonskih vojnih ujetnikov, ki so bili internirani v Rusiji in ki se preko Berlina in Hamburga vračajo na Japonsko.

Prvi inozemski diplomatični zastop v Kristijaniji. Iz Kristijanije poročajo, da je predvčeršnjim angleški odposlanec izročil norveški vladi svoje poverljivo pismo. To je prvi inozemski diplomatični zastopnik v novem norveškem kraljestvu.

»Norsk Telegram biro« poroča, da je švedski kralj Oskar priobčil norveški vladi, da so vsi člani njegove hiše položili časti in dostojanstva, ki so jih doslej imeli v norveški vojski in mornarici.

Zakon o ločitvi cerkve od države na Francoskem. Kakor javljajo iz Pariza, prične senat dne 9. t. m. razpravo o zakonu glede ločitve cerkve od države.

Naslednik Uxküllov. Za naslednika grofu Uxküll-Gyllenbandu je določen, kakor poročajo z Dunaja FML nadvojvoda Leopold Salvator, dosedaj poveljnik 25. divizije na Dunaju.

Kardinal Skrbensky je odpoštoval v Rim baje v stvari delitve čeških škofij po narodnostih. Mladočeški voditelji so neki dali kardinalu na pot obširno spomenico, v kateri so naštetih vsi vzroki proti delitvi.

Beligradska vseučilišča. — Med akademičnim senatom in med dijaki se je glasom vesti iz Belegrada glede vseučiliščnega štatuta dosegel sporazum. Uredbe, ki se jih zahtevali dijaki za nov štatut, imajo stopiti v veljavo šele bodoče leto.

Poljsko vradovanje pri orožništvu v Galiciji. Kakor javljajo z Dunaja, je ministerski predsednik Gausch obljubil, da se pri orožništvu v Galiciji uvede poljsko uradovanje, samo s centralnimi uradi se bo dopisovalo nemško.

Papežev konzistorij. Glasom poročila iz Rima, se bo prihodnji papežev konzistorij vršil meseca decembra. O tej priliki bo imenovanih nekoliko kardinalov.

Domače vesti.

Osebnost. Doznajemo z zadovoljstvom, da se je gospod dr. Just Perrot, sin gospoda dra. Simona Pertota, povrnil iz Pule, kjer je bil dlje časa vladin odposlanec za raziskovanje in pobijanje malarije, ter bo v našem mestu samostalno izvrševal zdravniško prakso.

Kdo zasede stolico goriškega nadškofa? Prejeli smo in priobčujemo, ne da bi vaprejemali kako moralno odgovornost za to: To še sam Bog ve! Kljub vsem domnevanjem raznih listov se danes še ne more odgovoriti z gotovostjo.

Dosedaj se glasi deviza: ali Nagl, ali Flapp!! In mi v vsi svoji skromnosti si tej devizi dovoljujemo še pristaviti: ali pa dr. Sebastijan Elbert! In stavljamo zraven mesto vprašaja celo klicaj! Ta klicaj stoji pač zelo opasno na smelem višku naše kombinacije. Izguba bo naša, ako se ta naša kombinacija realizira, to je uresniči in postane bodoči goriški nadškof g. prošt novomeškega kapiteljna, dr. Sebastijan Elbert. Tedaj mi res izgubimo, da, celo veliko izgubimo.

V Novem mestu tli v političnih strankah že dlje časa nevaren potuhnjjen ogenj, ki zbukne se silo se strebe obeh nasprotij, kakor hitro dobi dr. Elbert naslednika v Novo mesto, ki bo deloval v smiselu sedanjega sistema na Kranjskem. Z Bogom potem ljubi mir dolenjske metropole! Ta nevarni ogenj zadržava dosedaj le priznana tolerantnost in priljubljenost moža, ki bi bil ne samo vsega spoštovanja in ugleda, ki ga vživa med nami, marveč celo tudi zlata vreden, da bi bil tudi toliko Slovence, kolikor pušča kakor Nemece tudi Slovence živeti.

Kdo bo goriški nadškof, to še sam Bog

ve! Ali eno vemo že danes. Če pride dr. Elbert na goriško stolico, ga bo dolenjska metropola s simpatijami spremljala na njegovo visoko mesto. Če pa pade kocka resle: ali Nagl ali Flapp, nu, potem nam ne bo žal. Vsaj bomo imeli vse nade, da v naši dolenjski metropoli ne navatanejo tako zdvajane razmere, kakoršnje vladajo drugod.

Kako so se na ordinarijatu v Trstu pomešali dekreti. Pulske »Omnibus« piše pod tem naslovom: »Teh dni je izdal preč. ordinarijat v Trstu dva dekreta, jednega za italijanskega duhovnika v Salvoru, drugega pa za nekega Čeha za Račice. Glede na zasluge obojice duhovnikov, je ordinarijat pometoma najbrž dekreta zamenjal, ker Italijan, ki je bil več mesecev v zaporu, je imel dobiti dekret za Račice, Čeh pa, ki je skozi 15 let marljivo delal v vinogradu Gospodovem, imel je dobiti Salvoru. Tako bi bilo tudi pravično; toda kjer vladata strast in samovolja, tamkaj je težko iskati pravice.

Kakor se pak sliši, ne bo stvar tako lahko končala, ker pripravlja se spomenica na sv. Stolico v Rim o tem, kako škof Neme Nagl plačuje svoje delavce v vinogradu Gospodovem.

Carlo Caprin. To ime je bilo čitati včeraj v vseh tržaških listih. Caprin je umrl minolo leto in so mu tržaški lahončki ob priliki obletnice postavili v ljudskem vrtu dopraen bronasti kip. Odkritje tega kipa je bilo minoli četrtek. »Piccolo« je opisal to slavnost na način, ki je lasten le njemu. Potem, ko je povedal, da je bilo položenih pod kip 12 venesv, pravi, da je bila udeležba — mnogoštevilna. Nam pa poroča trgovca Italijan, da je bilo na slavnosti k večjemu 20 ljudi!

Taka udeležba na odkritju spomenika pisatelju, garibaldincu in velikemu laškemu agitatorju Caprinu je za tržaške razmere naravnost — neverjetna.

Da pa ni »Piccolo« tako debelo lagal, ne bi bili mi niti omenjali te »velike slavnosti«.

Za splošno volilno pravico so priradili tržaški socijalni demokratje sinoči demonstracijski obhod po mestu. Obhod je začel ob 8. uri in tri četrt, a končal ob 9. uri in pol. Vdeležilo se ga je kakih 300 oseb. Demonstrantje so šli od »delavskega doma« na veliki trg, kjer so na tamošnjo fontano obesili malo rudečo zastavo, a potem so se — mimo c. k. namestništvene palače — vrnili nazaj.

Razmere na c. kr. sodniji v Kopru. Pišejo nam: Zadnji dopis, ki ga je priobčila »Edinost« o razmerah na naši sodniji, potrebuje nekoliko spopolnila, oziroma korekture. Razmere na kazenskem oddelku, kakor jih opisuje dopisnik, so res bile nedolgo temu, ali po prenehanju sodnika so se stvari v jezikovnem pogledu vendar na boljše obrnile. Sedaj se vsaj govori in tudi piše tu in tam kak slovenski zapisek. To potrde lahko tudi Rimanjci. Dotični sodnik je nepristranski in je vsaki stranki, ne glede na nje narodnost, dano na svobodo govoriti v svojem materinem jeziku. Če torej vzamemo v obzir vse to, moramo pripoznati, da se je vendar na bolje obrnilo, če tudi je res, da smo še daleč od principa enakopravnosti. Nekdaj so se morale tudi slovenske stranke mučiti z italijanskim jezikom. In kedo je poprej videl kake slovenske pozivnice na razprave, kakor jih vidimo sedaj?!

To smo morali zabeležiti resnici na ljubo.

Nezaslišano! Včeraj sem obiskal neko zelo bolno žensko, nahajajočo se v II. oddelku tukajšnje mestne bolnišnice. Rava mi je tožila, da jej dajajo za brano popolnoma kislo juho, katere ne more uživati ne ona in ne druge bolnice, nahajajoče se tamkaj! Na vprašanje, kako da more biti juha kisla, ko jo vendar kuhajo vsaki dan svežo, mi je žena povedala, da juha postaja kisla valed neke pokvarjene testenine, takozvane »Peverini«, ki jo kuhajo na juhi. Zraven tega, sem doznal še, da dajajo bolnicam na pol kuhan ječmen in da jim priušajo stara smrdljiva jajca! Jeli vse to možno v bolnišnici, v kateri se plačuje 2 K in 38 stotink na dan od vsakega bolnika? Jaz vem, da so se bolniki že pritožili in da so celo nešli jedila nazaj v kuhinjo, kar je tudi pomagalo, toda le za par dni.

Predsedstvo in uprava bolnišnice pa gotovo ne vedo nič o teh neverjetnostih, ker bi, ko bi vedeli, gotovo ukrenili potrebno, da bi se na trpinčilo bolnikov a pokvarjenimi jedili.

DELINKOVAC
POKORNY

reg. varn. znamka

Vzbujta apetit ter je jako okusni

Vermut-likier

Zdravniško mnogo priporočen.

Na prodaj v prodajalnicah, kavarnah itd.

Zabojček na poskušnjo z 1/2 ali 1/4 litra K 5.80 franko.

Tovarna likerjev dion. dr. Pokorny
Zagreb. — Ustanovljena 1862.

Ivan Suban

TRST ul. Chiozza 33. TRST

Velika zaloga svežega gorkega masla, navadnega masla I. vrste po K 2.23 klg., centrifugirano maslo za čaj po K 2.70 ne izpod 5 kilogr. Sladki muškati v boteljkah od 1 litra po 96 stot. Velika zaloga suhega in svežega sadja. O priliki praznikov se vdobijo: zajci, kljunači, kostruni itd. blago vedno sveže.

Na zahtev se pošlje cenik.

Manifakturna zaloga Fogar & Sachetti

TRST, ul. Ponterosso 10.

Bogat izbor novostij za ženske obleke, fuštanja veleur najnovejših risanj

spodnjih srajc,
nogovic,
spodnjih kril,
rokavic,
šjalov,
kravat,

kožuhovine v velikej izberi,
modercev in pletenin,

Posebnost:

Drobnarije itd.

Velik izbor inozemskih in lokalnih vzorcev.
Pozor! Pozor!
Nova krojačnica.
Piazza della Barriera 3 I.
Slovenski napis.
Izvršuje vsa v krojaško stroko spadajoča dela v popolno zadovoljnost. — Najnižje cene!
Priporoča se udani
Slavoj Škerl.

Stavbinski materijal

kakor korce, vsakovrstno opeko, pesek, apno, živo in ugašeno, se dobiva po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence, pri trdki

Belli & Corsi

ulica Economo št. 12 (stari mlin).

Častim si naznaniti svojim prijateljem in sploh cenjenemu občinstvu, da odprem

danesh svojo gostilno

Trattoria „Alla Valle di Rojano“

v Rojanu šte. 1

Pri tej priliki se priporočam za blagohoten obisk svoje gostilne, katera je v vsakem obziru elegantno opremljena in še posebej založena z najboljšimi vini. Cene vinu so: domače 48, istrsko 40, za ven 36, dalmatinsko iz Omišlja 36, belo sladko rebula 48, domače belo 48, vermut in marsala, refošk itd.

Kuhinja vedno pripravljena. Pivo Dreher in Plzen I. vrste.

Nadeja se mnogobrojnega obiska se v naprej zahvaljuje udani

Ivan Marija Bole.

Mejnarnodno spedijsko posredovanje

Caro & Jellinek

Trst ul. Romagna št. 2 Trst.

TELEFON št. 1027

Podružnice: Dunaj, Budapeš, Lvov.

Zastopstva na vseh glavnih trgih tu- in inozemstva.

Se priporoča za preskrbljenje seljenj s zaprtimi blazinjenimi vozovi za pohoštvo toli v mestu koli v tu in inozemstvu.

Pakovanje za prevoz po morju.

Posebno ugodni pogoji za vojaške osebe in državne uradnike.

Posiljatve vsake vrste po stalni nizki prevoznini.

Proračuni brezplačno.

V pomnožitev osobja sprejmeva za modni in svileni odelek dobro izurjenega pomočnika kaveščega slovenskega, ital. in nemšk. jezika več po dogovoru. Prva goriška modna in manifakturna trgovina

Pregrad & Černetič

Gorica, Trgovski dom.

Zadnji teden.
Dunajska ces. kr. policijska loterija
i srečka stane 1 krono. Glavni dobitnik
kron 30.000 kron
kakor tudi II. 5000 K, III. 1000 K v gotovini se izplača vsled najvišjega dovoljenja Njeg. c. kr. apostol. Veličanstva na zahtevo s 16% odbitkom in postavnega davka. Srečke se vdobivajo v vseh menjalnicah, loterijah in tobakarnah.
C. kr. policijske loterije pisarna se nahaja na Dunaju, I., Schottenring št. 11 (palača policijskega ravnateljstva).

Jržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Piazza Caserma šte. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono Posojila daje samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%.
Uradne ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.
Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.
Ima najmoderneje urejene varnostne celice za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.
Poštno hranilnični račun 816.004.

Ulica Arcata šte. 9 (vogal ulice Sapone)

Zaloga moških oblek

FRAN KALASCH

Zimska suknja od K 21—50. Ranglan, površniki, jopiči podšiti s ovrtnikom od astrakane K 13, ravnotaki peluščasti K 15 od samega astrakana K 27.

POSEBNOST: črne obleke z 1 in 2 prsi od K 31—46. Velik izbor hlač, močnih dela vskih hlač po K 4, zimskih srajc, srajce od bombaža, srajc in spodnjih hlač od fuštanja, belih srajc itd.

Ulica Arcata šte. 9 (vogal ulice Sapone)

Podpisani priporoča slav. občinstvu, vojaškim in civilnim krogom svojo v ul. GIOACHINO ROSSINI št. 24 (zraven cerkve sv. Antona novega), na novo otvoreno, z najmodernejšim blagom bogato opremljeno

krojačnico.

Bogata zaloga tu- in inozemskih tkanin, suknja in vseh v krojaško obrt spadajočih predmetov. Velika izbira najmodernejšega angleškega blaga. Delo precizno, cene zmerne. Naročbe se izvrše točno in se dostavljajo na dom.

Vnanje naročbe se sprejemajo vsak čas in se točno izvrše. — Mnogoletna skušnja, katero si je prisvojil podpisani glede kroja civilnih in vojaških oblek, jamči za ukusni kroj, kakor tudi za solidno, trpežno delo in izvrstno blago.

Z odličnim spoštovanjem

AVGUST ŠTULAR.

Narodni kolek je

vdobiti pri upravi

„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

REKLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZAHTEVAM

KATALOGI BREZPLAČNO.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., II. nadstr.

v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega, če tudi ni član društva in se obrestuje po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na uknjižbo po 5 1/2% Uraduje vsaki dan od 8. do 12. 1/2 ure pop. razven nedelj in praznikov.

Stanje hranilnih vlog leta 1904 K 1.485.607.11
posojil „ „ „ 1.573.842.34
glavnih deležev „ „ „ 112.720.—
Poštno-hran. račun št. 837.15.

Kovaška mehanična delavnica
Iivarna kovin, zavod za niklovanje, pozlačevanje, posrebrnenje, pokotlorinjenje in pocinjenje.

VIKTOR FANO

ulica R. Zovenzoni št. 4
ZALAGA PRVE TRŽAŠKE TVRDKE

Dobro znana zaloga

manifaktur v partijah

ki se je nahajala na Piazza nuova vogal ul. S. Caterina št. 8 se je preselila dne 24. avgusta v ravnoisto ulico št. 1, zraven „Kavarne Metropole“ (vogal Corso).

== Zahtevajte pri nakupu ==

Schichto-vo štedilno milo

z znamko „JELEN“

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in vsake brez škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. **Vdobiva se povsod!**
JURI SCHICHT, USTJE na LABI. Najvecja tovarna te vrste na evropskem ozemlju.